

Nr 86.

Av herr **Lindén m. fl.**, om avskaffande av prästexamen.

I en år 1937 inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 379, hade hemställts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande avskaffande av prästexamen.

Motionären framhöll, att prästexamen närmast vore att betrakta som en tom formalitet, då den avsåge prövning i ämnen, i vilka vederbörande redan med godkänt resultat blivit prövade. Han anförde bl. a. följande:

”Den, som söker inträde i prästämbetet, skall, innan han kan prästvigas, enl. KS 18 april 1884 inför domkapitlet i det stift, inom vilket sökande vill bli anställd, avlägga prov i exegetisk teologi, systematisk teologi, historisk teologi samt praktisk teologi och kyrkolagfarenhet. För att överhuvudtaget få rätt avlägga denna s. k. prästexamen måste han jämlikt KS 30 okt. 1903 ha avlagt teologie kandidatexamen eller licentiatexamen eller likvärdiga prov. Endast teologie professorer eller de som avlagt prov för teologie professur, teologie lektorer, som vid universitet avlagt teologisk examen, och teologie docenter äro befriade från skyldigheten att avlägga prästexamen.”

Under sådana förhållanden föreföll det motionären lämpligast, att prästexamen avskaffades. Utskottet kunde också i anslutning till de av motionären framförda synpunkterna som också till vad flertalet domkapitel framhållit uttala, ”att utskottet finner det uppenbart, att prästexamen, betraktad som en kunskapsprövning av dem, som ämna inträda i prästämbetet, icke längre fyller sitt ursprungliga ändamål” utan ”med tiden blivit av övervägande formell natur och därmed förlorat sin väsentliga betydelse”.

Utskottet fann sig detta till trots icke i stånd kunna tillstyrka motionen, men gjorde gällande, att det sannolikt varit benäget för ett mera positivt ställningstagande i frågan, om utredningen avsetts att vara förutsättningslös eller motionären föreslagit någon ersättning för prästexamen.

Av det anförda framgår, att intet väsentligt i sak skilde utskottet och motionären. Denne hade framhållit det meningslösa i prästexamen i dess nuvarande skick. Häri instämde utskottet. Motionären hade vidare antytt, att prästexamen hade haft en betydande uppgift att fylla, om i den krävts insikter i praktiska värv, som gjorde prästen skickad att leda församlingsarbetet, föra kyrkoböcker etc. Utskottet förklarade, att i annat avseende än såsom kunskapsprövning vore prästexamen av betydelse.

Ehuru väl knappast frågan om prästexamens avskaffande ovillkorligen behöver sammankopplas med fråga om annan lämplig kompetensprövning, är

det dock påtagligt, att prästen i sin ämbetsutövning möter så många andra uppgifter än rent teologiska, att en särskild prövning av prästkandidatens lämplighet för prästämbetet kan — bl. a. med hänsyn till hans personliga egenskaper i fråga om karaktär och andlig balans samt hans insikter i kommunala ting, i ärenden rörande social omvårdnad och expeditionella uppgifter — anses vara påkallad.

Med stöd av vad som sålunda anförts få undertecknade hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande avskaffande av prästexamen i dess nuvarande form samt, därest utredningen därtill giver anledning, dess ersättande med annan lämplig kompetensprövning.

Stockholm den 17 januari 1938.

Lars V. Lindén.

Axel Bäckström.

Edvin Gustafsson.

Carl Hoppe.

Ragnar Persson.

Harald Hallén.
